

MŰEMLÉKEINK ÉS VÉDELMŰK

A címet pontosabban így kellett volna megfogalmaznunk: Műemlékeink és azoknak *részünkről* történő megvédése. Így sokkal közelebből látjuk, hogy itt olyan *sajátos egyházi feladatról* van szó, amelyet még akkor sem utalhatunk át az állam feladatkörébe, ha történetesen az egyházi műemlék megújításában, restaurálásában az állam, annak műemlékvédelmi bizottsága és megyei, illetve helyi szervei is kiveszik részüket. Az egyházi műemlékvédelem a mi *legsajátosabb egyházi feladatunk*; fogalmazzunk még konkrétabban: a lelkész feladata, aki felelős, hogy az egyházközséghez tartozó egyházi műemlék — templom, annak műértékű felszerelési tárgyai — meg ne rongálódjanak, műértéküket felelőtlenségünk vagy hanyagságunk folytán el ne veszítsék.

Miután tudjuk, hogy a műemlékvédelem a mi feladatunk, nézzük meg közelebből: mi a műemlék, és melyek azok a feladatok, amelyeket műemlékeink megvédése, megóvása, helyreállítása érdekében nekünk magunknak kell elvégeznünk.

Hazánk minden tájegységében, legeldugottabb erdőrejtekében, sőt, sokszor éppen ott (!) vannak műemlékek. Az elmúlt századok kőbe-fába épített, kőre-fára vésett, papírra írott, vászonra varrott, ércebe mívelt emlékei ezek. Nép, ország, egyház, kulturális, művelődési szint mértékjelzői ezek, és miután hazánk különös tekintettel van mindenre, ami népi, amit a nép alkotott az elmúlt évszázadok óta ezen a földön, mi, az egyház is örömmel állhatunk be azok sorába, akik sok-sok anyagi áldozattal, tudományos hozzáértéssel és felméréssel mindent megtesznek, hogy minden épségben maradjon, amit átörököltünk ősainktől, és amire akár a régészet, akár az építészet, akár az ábrázoló műbecslés, akár az irodalomkritika kimondotta: műemlék.

A műemlékvédelem országos központi szerve a Műemlék Bizottság, amely hazánkban 1951-ben 46. számú minisztertanácsi határozattal szerveződött, s mely egyedül jogosított annak kimondásában, hogy a régi emlékek közül mi az, ami műemléknek nyilvánítható. A második feladata ennek a központi szervnek, hogy ellenőrizze a műemlékek megóvását a pusztulástól, sürgős intézkedéseket tegyen azok restaurálására. Az elmúlt kormányzati rendszerek hazánkban is mérhetetlen károkat okoztak igen sok műemlékünk elpusztításában egy helytelenül értelmezett és — saj-